

Tots els socis i lectors que escriguin i vulguin donar a conèixer les seves creacions, sempre d'extensió breu, poden fer-nos-les arribar a la seu del Centre d'Estudis Argentonins, plaça de l'Església, 4

"PRIMERS MURCIANUS"

El balancí és la única cosa que m'he quedat del poc que ha deixat la tia soltera al morir. L'antiquari n'hi hagués donat quatre xavos i l'hagués acabat llençant: és veu que no valia res. Ella, de fet no li volia vendre res, volia regalar-ho tot a gent estimada... però aquell antiquari la va convèncer un dia que no hi érem i van desaparèixer per sempre de la nostra vida, dues calaixeres, tres llits amb capçaleres antigues, una taula gran de menjador sense cap corc i amb les corresponents cadires, el rellotge de paret ple d'hores gastades amb el so de sempre, la capelleta amb no sé quin sant i... I quan havia decidit deixar les seves coses per anar-se'n voluntàriament a la Residència més propera -per no deixar el veïnat, deia...la família és una altra cosa...ja saps que la tindràs sempre- .

El balancí a penes li cabia dins la petita habitació de la seva nova casa: un armari de fòrmica d'aigües marronoses, el llit amb capçalera a joc, com el tocador de dos calaixos grans i dos de petits. I una pica, petita petita, per les mans, -la seva gran mania de rentar-se les mans-, i per la cara, -la seva cara de setanta anys però tan llisa, gràcies deia a tants anys del "Colcrem"-.

No, no li cabia ni el balancí ni el seu nyigo-nyigo ni tanta història. Era el balancí del seu pare, el meu l'avi murcià... des del que li deia a la seva dona, la meva àvia murciana, -ja assentats en terres catalanes-, "mujer, deja ya los platos y vente un rato a mi lado", i ella li responia, engegant-lo a fer punyetes: "anda ya! ¿y quien apaña la casa? Tu?", conversa que se solia acabar amb un silenci llarg, interromput només pel nyigo-nyigo del balancí d'ell, pel traficant d'ella o el plor d'alguna criatura. Els sentiu?... Nyigo-nyigo... Els veieu?... Nyigo-nyigo... Ell, prim, asmàtic, -amb la malaltia dels que s'han hagut de dedicar a arrancar entranyes a la terra, primers en les mines d'Hellín, després en el metro barceloní-, amb una cara molt arrugada, la pell colrada i un front amagat sota una gorra de visera...nyigo-nyigo...nyigo-nyigo. La veieu a ella, quan passava hores asseguda a la cadira baixa de boga, ja molt al final, vella i vídua? Ella amb el monyo ja blanc, amb dues úniques dents a la geniva de dalt i amb les darreres escorrialles d'aquell geni jove a la mirada, resseguint-se hores i hores les mans arrugades de tant anar a rentar per les cases, úniques eines de tirar endavant una família d'ex miner murcià.

Deu tenir 50 anys, o més, aquest balancí de fusta repintada mil vegades, i de lona ratllada descolorida que em gronxa fent-me confondre poesia i vida. És el verd-groc-taronja-nyigo-nyigo-nyo de l'alcova d'uns avis que no tenien altra feina que esperar poc a poc la mort i oblidar les seves terres, la gana, el fred, l'escarràs, una guerra, l'anarquisme, la traïció, la presó, el dolor, la por, l'alcohol, els tres fills enterrats? És la poesia del final d'una vida en una residència d'ancians? M'arrauleixo dins l'herència viva del nyigo de colors de les meves arrels, i em prometo que aquest balancí ha de passar als meus fills, si algun dia en tinc, i als meus néts, si algun dia me'n donen. Ens hi haurem d'afanyar... Nyigo-nyigo-nyar.

Rosa Vila

14.03.06

APOLOGIA DE LA REGLA DE CÀLCUL

La taula del meu escriptori té dos calaixos, un sobre l'altre, a mà dreta. El de sota està destinat a guardar els objectes que són més o menys necessaris per a les feines que jo faig: llapis, bolígrafs, retoladors, clips, xinxetes, cantoneres, maquetes de fer punta als llapis, celo i un curt etc.

El calaix de sobre és diferent. Al calaix de sobre hi ha de tot. Algunes coses hi són per dret propi; altres hi són per atzar. Hi podem trobar fotografies: de néts, d'amiguetes, d'amics, de companys de caminades, de viatges, del meu germà Pere tocant les campanes del Miracle (vull dir tocant-les amb les mans, no pas fent-les sonar), dels inseparables Estrella i Gaspar i un altre curt etc. També hi trobarem alguna postal, del meu germà monjo, de la malaguanyada Roser –de qui també trobarem alguna foto–, de la seva filla, l'estimada Marta, que va il·lustrar el meu llibre de passejades, i la foto d'una noia molt maca que no sé pas qui és; quan la vaig guardar sí que devia saber-ho. I moltes més coses: lupes, regles, plantilles de dibuix, segells de correus i un etc. una mica més llarg que els altres.

Esgotat l'últim etc., trobem l'artefacte objecte d'aquest escrit:

una regla de càlcul

Què és una regla de càlcul?, et deus preguntar. Ho vols saber?, doncs ara t'ho explico. Tu t'ho has buscat.

Es tracta d'un petit giny format per una base de 15 cm de llarg per 3 cm d'amplada al llarg de la qual poden córrer un cursor i una regleta mòbil. La regla de càlcul està gravada amb vuit escales que permeten fer, amb molta facilitat, càlculs logarítmics (donat un nombre b real, positiu i distint d'1—anomenat base— i un nombre qualsevol n real i positiu nomenat a , tal que b elevat a a és igual a n , o sia $b^a = n$) i trigonomètrics amb escales de sinus (relació entre la projecció d'un segment d'un dels costats d'un angle sobre la normal a l'altre costat i el segment mateix), cosinus (sinus del complement d'un angle o d'un arc) i tangent (raó trigonomètrica definida per un angle α com la relació entre el sinus i el cosinus o sigui $\operatorname{tg} \alpha = \sin \alpha / \cos \alpha$).

La regla de càlcul era una mena de distintiu dels qui estudiàvem una carrera tècnica del tipus enginyeria industrial o arquitectura per la senzilla raó que aquest artlugi dóna uns resultats exactes però poc precisos, cosa que s'adapta bé a les necessitats de la majoria de treballs d'aquestes disciplines però no per les feines en què fa falta una major precisió; per exemple: comptabilitat, investigació farmacèutica i un altre etc. ara molt llarg. Tingues en compte, amiga meva, que la regla de càlcul només et dóna, amb una certa exactitud, les tres primeres xifres del resultat que estàs buscant.

Curiosament cal dir que jo mai he exercit d'enginyer; fins i tot quan he treballat en una empresa tèxtil ho he fet en feines administratives. O sigui que mai he fet servir la regla de càlcul en les tasques professionals. Ha estat com un amulet que ha fet de pont entre les meves avorrides activitats i el pompós títol d'«Enginyer d'Indústries Tèxtils i Papereres».

Aquesta és la raó per la qual la tinc sempre a mà i l'he triat com a objecte insígnia

Regla de càlcul.

Enric Serras i Corominas

ex enginyer